

Forord til første Udgave.

I min 11aarige Virksomhed (1867 - 1878) som Amtsfuldmægtig og Amdsraadssekretair samt Revisor for 78 Sognekommuners Regnskaber har jeg haft rig Lejlighed til at erfare, hvor stor Trangen er til en Haandbog, der kan give den, der vælges til Sogneraadsmlem, en let Adgang til at gjøre sig bekjendt med de Regler, som gjælde for Styrelsen af alle de Sogneraadene underlagte Forhold, hvilke Regler ere mere eller mindre ubekjendte for Flertallet af de Valgte, hvis øvrige Livsvirksomhed hverken levner dem Tid eller Lejlighed til at gjøre de mange forskjelligartede kommunale Forhold til Gjenstand for særligt Studium. En saadan Haandbog er det tilsigtet at give i dette Skrift.

Hvorvidt jeg nogenlunde fyldestgjørende har løst den Opgave, jeg har sat mig, maa de, til hvis Brug Bogen er bestemt, bedømme, At dens Øjemed er udelukkende praktisk og ikke i nogen Maade videnskabeligt, vil tilstrækkeligt fremgaa af dens Indhold. Jeg har stræbt at fremsætte de gjældende Regler kort, men dog detailleret og tydeligt, og under særligt Hensyn til de Punkter, hvor jeg enten personlig eller af andre har erfaret, at Sogneraadene ere tilbøjelige til at misforstaa eller overse de gjældende Bestemmelser. At ordne Stoffet paa en overskuelig Maade, saaledes at den, der ikke er vant til at færdes med Bøger, nogenlunde let kan finde, hvad han søger, har jeg betragtet som en Hovedopgave. Jeg har derhos søgt at faa alle de Regler med, som et Sogneraadsmlem bør kjende for fyldestgjørende at kunne fungere som saadant. Herfra har jeg dog med Hensyn til Fattigvæsenet gjort en væsentlig Undtagelse paa Grund af, at der i L. I. Bruuns „Vejledning til Behandling af Fattigforsørgelsessager" haves en Fremstilling, der er saa afpasset efter Sogneraadene Behov, at jeg ikke har kunnet gjøre noget bedre end at henvise til denne og indskrænke mig til at give en almindelig Oversigt over de herhen hørende Forhold.

Det bedes ved Benyttelsen af min Bog erindret, at den er skreven alene for Sogneraadene og saaledes i de givne Regler kun tager Hensyn til, hvad der gjælder for Sognekommunerne. For Skolevæsenets Vedkommende maa jeg særlig bemærke, at jeg væsentlig kun har medtaget de Regler, hvorfor Sogneraadet som saadant har Brug, men at derimod Medlemmerne af Skolekommissionen ikke her ville finde tilstrækkelig Oplysning. Disse maa jeg henvise til H. V. Skibsteds „Almueskolevæsenet i de danske Kjøbstæder og Landdistrikter," hvor alle Skolevæsenet vedrørende Forhold udførlig ere behandlede.

Min Fremstilling af Reglerne er i alt væsentligt bygget paa de offentliggjorte administrative Resolutioner, uden at jeg har gjort de af dem statuerede Resultater til Gjenstand for nogen Kritik. De judicielle Afgjørelser af mere almindelig Betydning, der haves paa dette Omraade, har jeg ligeledes benyttet. Af Værker, der ved Udarbejdelsen af nærværende Haandbog ere benyttede, maa jeg foruden de nævnte endnu anføre Tetens „Haandbog i Lovgivningen om Skatter og andre offentlige og kommunale Paalæg" og Borups „Den danske Landboret". Endvidere maa jeg nævne de af Landets Amsraad udgivne trykte Amtraadsforhandlinger, som jeg i en Aarrække har fulgt, og til hvilke jeg væsentlig støtter mit Kjendskab til Forholdene og de Vanskeligheder, disse medføre for Sogneraadene, udenfor den Kreds, som min Personlige Erfaring omfatter. Jeg beklager, at Hr. Kontorchef Schous Bog „Landkommunernes Forfatning og Styrelse, Første Halvdel" først er udkommen, efterat Trykningen af nærværende Haandbog alt var begyndt, og at jeg saaledes har været afskaaren fra at benytte denne, der grundig og udtømmende behandler en Del af det Omraade, som nærværende Haandbog omfatter.

Herning d. 1. December 1879.

S. Krarup.

Forord til anden Udgave.

Da første Udgave af denne Bog er udsolgt i et Oplag paa 1500 Exemplarer, har jeg troet heri at turde se et Bevis for dens Brugbarhed. Nærværende anden Udgave fremkommer - afset fra Forøgelserne - med i det Væsentlige samme Indhold som første. Foruden de Tilføjelser og Berigtigelser, som senere Love, administrative Afgjørelser og Domme have foranlediget, hvoriblandt navnlig den ved den ny Vandløbslov af 28 Maj 1880 nødvendiggjorte fuldstændige Omarbejdelse af Afsnittet om Vandløbsvæsen, er der tilføjet en Fortegnelse over Landets Sogne med Oplysning om, hvor de i kommunal Henseende høre hen. Et og andet (f. Ex. Materien om Slesvigeres og Holsteneres Adgang til Forsørgelsesret her i Landet) er udførligere behandlet end i første Udgave.

Herning i Oktober 1885.

S. Krarup.